

Likabehandlingsplan/Plan mot
diskriminering och kränkande behandling

Förskolan Blomman

2014-2015

Verksamhetens Vision

På förskolan Blomman värnar vi om vårt positiva klimat där alla människor ska bli sedda och respekterade. Vi anser att olikheter berikar.

Alla ska känna trivsel, trygghet, tillit och ingen ska utsättas för diskriminering eller kränkande behandling.

Var och en som arbetar på förskolan Blomman har ett ansvar att förverkliga vår vision.

Inledning

Förskolan ska varje år upprätta en likabehandlingsplan enligt 3 kap. 16§ i **diskriminerings-lagen** samt en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8§ i **skollagen**. Dessa båda planer sammanförs för oss i denna gemensamma plan.

De båda lagarna har ett gemensamt syfte: att skydda barn mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Lagarna förbjuder diskriminering och kränkande behandling och ställer krav på att verksamheterna bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns lika rättigheter och möjligheter och för att förebygga trakasserier och kränkande behandling. Om trakasserier eller andra kränkningar äger rum i eller i samband med verksamheten är förskolan skyldig att utreda och åtgärda det inträffade.

Diskriminering innebär att ett barn missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskriminering handlar om missgynnande, och det är huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn kan inte diskriminera varandra.

Kränkande handling är handlingar som kränker barns värdighet. Kränkande handling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda. Kränkningar kan handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara återkommande. Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av de nämnda diskrimineringsgrunderna.

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn i förskolan ska ha samma rättigheter utifrån diskrimineringsgrunderna som är:

- Kön/könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Trakasserier eller kränkningar kan vara:

Fysiska (som att bli utsatt för knuffar eller slag)
Verbala (hotad eller kallad för elaka saker, ryktesspridning)
Psykosociala (som att bli utsatt för utstötning i lek eller aktiviteter)
Bild och text (klotter, brev, lappar)

Alla barn har rätt att vistas på förskolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

Ansvar

Förskolechefen: har det yttersta ansvaret för att likabehandlingsplanen upprättas, följs och årligen utvärderas och skrivs om. Förskolechefen ansvarar för att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn utsätts för trakasserier/kränkande behandling/diskriminering. Denne ansvarar också för att omständigheterna kring de uppgivna trakasserier/kränkningar/diskrimineringen utreds och att det i förekommande fall vidtas åtgärder som krävs för att förhindra trakasserier/kränkande behandling/diskriminering i framtiden.

Personalen: som arbetar på förskolan har ansvaret att genomföra Blommans likabehandlingsplan/plan mot diskriminering och kränkande behandling i praktiken. Alla pedagoger deltar i utvärdering och fastställandet av planen.

Vårdnadshavare: har ansvaret för sina barns fostran och utveckling. Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska utvecklas rikt och mångsidigt. Om hem och förskola tar avstånd från trakasserier/kränkande behandling/diskriminering får detta positiv inverkan på barnen.

Föräldrar har möjlighet att påverka planens innehåll genom föräldraråd, föräldramöten och utvecklingssamtal.

Barnen: ska med hjälp och stöd från pedagogerna få hjälp att förstå alla människors lika värde. Stödet består av att vi tar barnens känslor och upplevelser på allvar. Vi samtalar med barnen för att komma fram till en gemensam lösning. Vi granskar situationen som uppstått och går i lugn och ro igenom händelsen med de barn som varit inblandade. Ibland kan vi rent fysiskt behöva stoppa situationer som uppstår.

Upprättandet av och information kring likabehandlingsplanen/plan mot kränkande behandling och diskriminering

Förskolan ska ha en likabehandlingsplan som varje år utvärderas och skrivs om. Likabehandlingsplanen är en del av förskolans kvalitetsredovisning. Förskolechefen arbetar tillsammans med pedagogerna inför varje höst med att skriva en ny likabehandlingsplan och ha aktiva diskussioner kring likabehandlingsarbetet på förskolan.

All personal och vårdnadshavare ska ha kännedom om likabehandlingsplanen. Planen ska finnas tillgänglig på förskolans hemsida, vara synligt uppsatt på varje avdelning samt presenteras på höstens föräldramöte. Vid utvärdering av planen tas föräldrars synpunkter som uppkommit i föräldraråd, föräldramöten och utvecklingssamtal i beaktande.

Vid inskolning av nya familjer ska vårdnadshavare informeras om likabehandlingsplanen.

Vikarier, nyanställda och studenter ska informeras om likabehandlingsplanen.

Nyanställda informeras av förskolechefen, vikarier informeras av avdelningspersonal och studenter informeras av sin mentor.

Rutiner för utredning

Om en händelse kräver utredning på initiativ av någon av de inblandade, är det alltid förskolechef som utreder händelsen. När någon i förskolan får kännedom om att ett barn eller vuxen anser sig ha blivit utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling finns en skyldighet att snarast utreda uppgiften. Genom utredningen ska man få reda på kränkningens karaktär för att kunna bestämma vilka åtgärder som ska vidtas. Åtgärderna ska syfta till att avhjälpa akuta situationer och till att finna mer långsiktiga lösningar. Det är viktigt att under utredningen visa den utsatte och övriga inblandade stor hänsyn. Utgångsläget är att den som känner sig kränkt alltid ska tas på allvar.

Kön/Könsidentitet eller könsuttryck

Mål:

Att varje barn ska bli bemött för den individ den är oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck.

Arbetssätt:

Främjande arbetssätt:

Stärka barnens egna personligheter. Ha ett positivt bemötande och arbeta för att bredda barnens möjlighet att prova en mängd olika saker.

Öka utbudet av könsneutral litteratur och litteratur som visar på mångfald av möjligheter som inte är könsstereotypisk.

Förebyggande arbetssätt:

Förklara för barnen om ämnet kön uppkommer och som pedagog lyssna till barnens åsikter. Prata och var aktiva lyssnare med barnen. Använda litteratur som berör ämnet tillsammans med barnen, utan att lägga in personliga värderingar.

Akuta åtgärder:

Om diskriminering pga. kön uppkommer så pratar vi med berörda parter och informerar förskolechefen. Vi informerar även de föräldrar som är berörda.

Ansvar:

Alla pedagoger på förskolan.

Tidpunkt:

Kontinuerligt, alla pedagoger behöver ständigt vara lyhörda kring detta.

Etnisk tillhörighet

Mål:

Att använda de olika etniska tillhörigheterna som finns på vår förskola till att ge barnen kunskaper om etnicitet/olikhet

Arbetsätt:

Främjande arbetsätt: Att vi pedagoger är nyfikna på familjers etniska tillhörigheter och tar reda på fakta om högtider, kulturer, sedvänjor, klädsel och olika språk. Att modersmålen får en naturlig plats i förskolans verksamhet t ex i projektet. Att vara närvarande pedagoger gör att vi hör och ser barnens språkbruk och samspel med varandra.

Vi pedagoger tar reda på vad olika saker heter på barnens modersmål kopplat till verksamheten och projektet

Förebyggande arbetsätt: De risker vi ser är:

- Personer som barn möter som har kulturell klädsel.
- Att modersmål exkluderar någon
- Utseende
- Om barn med annat modersmål har bristande uttal och ordförråd

Pedagogerna är lyhörda för vad barnen pratar om. Om det uppstår någon fråga eller vi hör barnen prata illa om det berörda barnet så fångar pedagogen upp det i t ex en samling. Vi ska prata om olikheter och svarar på barns frågor/nyfikenhet kring de etniska olikheterna.

Akuta åtgärder:

Om diskriminering pga. Etnisk tillhörighet uppkommer så pratar vi med berörda parter och informerar förskolechefen. Vi informerar även de föräldrar som är berörda. Alla som arbetar på förskolan ska tillgodose barnens särskilda behov.

Ansvar:

Alla pedagoger på förskolan

Tidpunkt:

Kontinuerligt, alla pedagoger behöver ständigt vara lyhörda kring detta.

Religion eller annan trosuppfattning

Mål:

Att öka kunskapen hos varje pedagog så att vi har en ökad förståelse och kan möta varje barn utifrån dess tro/religion.

Arbetsätt:

Främjande arbetsätt:

Att vi pedagoger är nyfikna och tar reda på fakta om varje familjs religion under t ex inskolningen. Att ta reda på vilka olika religioner som finns på vår förskola. Alla pedagoger ska utstråla nyfikenhet och tillåtenhet. Alla oavsett religion eller annan trosuppfattning ska känna sig välkomna och viktiga på vår förskola. Vi samverkar med föräldrar kring detta.

Förebyggande arbetsätt:

Öka medvetenheten hos pedagogerna. Barnen ska få möjlighet till information om olikheter genom t ex internet och litteratur.

Akuta åtgärder:

Om det uppkommer en situation där ett barn blir diskriminerat pga religion ska pedagogerna ta tag i det på en gång. Beroende på hur situationen ser ut ska förskolechef informeras för vidare åtgärd.

Ansvar:

Alla pedagoger

Tidpunkt:

Kontinuerligt, alla pedagoger behöver ständigt vara lyhörda kring detta.

Funktionsnedsättning

Mål:

Att skapa en struktur och en miljö som möjliggör för barnet att delta på lika villkor och utifrån sina förutsättningar i vår verksamhet.

Arbetsätt:

Att skapa förutsättningar så att alla kan få känna sig delaktiga i gruppen.

Främjande arbetsätt: Att se varje barns behov. Använda relevant barnlitteratur.

Förebyggande arbetsätt: Pedagogerna är lyhörda för vad barnen pratar om. Om det uppstår någon fråga eller vi hör barnen prata illa om något barnet så fångar pedagogerna upp det i t ex samlingen.

Pratar om olikheter och svarar på barns frågor/nyfikenheter.

Akuta åtgärder:

Om diskriminering pga. funktionsnedsättning uppkommer så pratar vi med berörda parter och informerar förskolechefen. Vi informerar även de föräldrar som är berörda. Alla som arbetar på förskolan ska tillgodose barnens särskilda behov.

Ansvar:

Alla pedagogers ansvar.

Tidpunkt:

Kontinuerligt, alla pedagoger behöver ständigt vara lyhörda kring detta.

Sexuell läggning

Mål:

Alla familjer oavsett sexuell läggning ska känna sig välkomna och respekterade hos oss på Blommans förskola.

Arbetsätt:

Främjande arbetsätt:

Prata med barnen om olika familjeförhållanden, att de är ok att det ser olika ut. Observera barnens lek och samtal och var med i diskussioner. Ha böcker som visar olika familjeförhållanden.

Förebyggande arbetsätt: Erbjud mångsidigt material ex böcker som visar på olika familjeförhållanden.

Vi pedagoger finns nära barnen i deras lek så att vi kan höra vad de pratar om.

Akuta åtgärder:

Om diskriminering pga. Sexuell läggning uppkommer så pratar vi med berörda parter och informerar förskolechefen. Vi informerar även de föräldrar som är berörda. Alla som arbetar på förskolan ska tillgodose barnens särskilda behov.

Ansvar:

Alla pedagogers ansvar

Tidpunkt:

Kontinuerligt, alla pedagoger behöver ständigt vara lyhörda kring detta.

Ålder

Mål:

Att inget barn får känna sig diskriminerad utifrån sin ålder.

Arbetsätt:

Främjande arbetsätt: Vi vill att alla barn får utvecklas i sin egen takt oavsett ålder. Materialet i verksamheten ska vara tillgängligt. Miljön ska vara utmanande.

Förebyggande arbetsätt: Att pedagoger är medvetna, lyhörda och tillåtande. Att pedagoger utmanar och bemöter barnet där det är i sin utveckling. Inte benämna barn efter ålder t ex småbarnen. Aldrig jämföra barns kunnande/lärande efter ålder.

Akuta åtgärder:

Om diskriminering pga. ålder uppkommer så pratar vi med berörda parter och informerar förskolechefen. Vi informerar även de föräldrar som är berörda. Alla som arbetar på förskolan ska tillgodose barnens särskilda behov.

Ansvar:

Alla som finns i förskoleverksamheten.

Tidpunkt:

Kontinuerligt, alla pedagoger behöver ständigt vara lyhörda kring detta.

Kränkande handling

Mål:

Vi arbetar för en nolltolerans mot kränkande handlingar.

Arbetssätt:

Främjande arbetssätt: Vi uppmärksammar alla individers positiva handlingar t ex barn som delar med sig.

Vi arbetar i zoner för att minska riskområdena.

Vi arbetar kontinuerligt i mindre grupper för att alla ska komma till tals.

De äldsta barnen arbetar med "hjärtestunder" där vi tränar på att benämna känslor.

Vi använder relevant litteratur.

Förebyggande arbetssätt: Vi arbetar enligt superstrukturen och med närvarande pedagoger. Detta för att alla ska veta vad de ska göra och minska riskerna med "pedagogtomma" platser.

Akuta åtgärder: Samtal med berörda parter. Informera föräldrar och förskolechef. Skriv en handlingsplan för fortsatt arbete.

Ansvar:

Alla vuxna på förskolan oavsett befattning.

Tidpunkt:

Förskolans öppettider

Kartläggning av riskområden

Uppföljning av förra årets arbete

Riskområde:

Hallarna

Mål:

Att alltid gå in och vara i hallen i mindre grupper.

Arbetsätt:

Skapa strukturer som möjliggör för att alltid vara färre barn i hallen, även vid personalfrånvaro/vikarier.

Ansvar: Alla pedagogers ansvar som arbetar på berörda avdelningar

Tidpunkt: Planerar och kommunicerar dagligen och vid aktuell tidpunkt.

Riskområde:

Toaletterna

Mål:

Att skapa förutsättningar för att alla barn ska känna trygghet vid toalettbesök.

Arbetsätt:

Kommunikation mellan pedagoger och barn- pedagoger.

Struktur med fasta och rörliga pedagoger, inne och ute.

Dialog med barnen så att vi pedagoger alltid vet om när barnen befinner sig på toaletten.

Ev ha en ringklocka för barnen.

Ansvar: Allas

Tidpunkt: Alltid

Anna Hemlin ansvarar för att en ringklocka köps in.

Riskområde:

Vilan

Mål:

Att alltid ha en pedagog närvarande i rummet.

Arbetsätt:

Arbeta efter en struktur som möjliggör detta.

Ansvar: Alla pedagoger som deltar i vilan.

Tidpunkt: När vilan är.

Riskområde:

Loften och trapporna dit.

Mål:

Att det alltid finns en pedagog närvarande

Arbetsätt

Regler om hur trappan används.

Ansvar:

Närvarande pedagoger

Tidpunkt:

När trappan används, dagligen.

Riskområde:

Barn leker ensamma

Mål:

Att det alltid finns närvarande pedagoger.

Arbetsätt

Vi pedagoger finns nära barnens lek för att kunna se och höra.

Ansvar:

Alla pedagoger

Tidpunkt:

Dagligen, hela tiden.

GÅRDEN

Riskområden

Grindar

Buskar

I och bakom förråd

Uppställda ateljédörrar

Gungorna

Barnvagnsförråd

Trappen och kanten bredvid förrådet på Fröets sida.

Mål:

Att alla riskområden på gården ska ha pedagoger närvarande.

Arbetsätt:

Zoner

Superstruktur

Dialog med varandra

Utveckla utemiljön så att den blir mer inspirerande och utforskningsbar.

Medforskande och medupptäckande pedagoger.

Ansvar:

Allas ansvar

Tidpunkt:

Dagligen vid utevistelse.

Bilaga 1: Lagar och definitioner

Barnens och de vuxnas rättigheter och skyldigheter i förskolan bygger på följande lagar och styrdokument;

Diskrimineringslagen:

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. (1 kap 1§ Diskrimineringslagen)

Skollagen:

Utbildningen ska utformas i överenskommelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap 5 § Skollagen)

Läroplanen för förskolan 98/10

Grundläggande värden:

"Förskolan vilar på demokratisk grund. Därför ska dess verksamhet utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom förskolan skall främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan skall hålla levande i arbetet med barnen.

Värdegrunden uttrycker det etiska förhållningssätt som skall prägla verksamheten. Omsorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter skall lyftas fram och synliggöras i verksamheten" (s.4 Lpfö 98).

Förskolans uppdrag:

"Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten skall vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan skall erbjuda barnen en god pedagogisk verksamhet, där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen skall barnens utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar främjas" (s.5 Lpfö 98).

FN's barnkonvention:

Barnet skall, enligt artikel 36, skyddas mot alla former av utnyttjande som kan skada barnet i något avseende. I artikel 2 fastslås barnets rätt att inte bli diskriminerat och i artikel 19 klargörs att staten har en skyldighet att skydda barnet mot alla former av fysiska, psykiska och sexuella övergrepp och även andra former av skador och vanvård som kan förekomma.